

HÅNDBOK FOR BACHELOROPPGAVEN VED INGENIØRUTDANNINGEN NTNU

Vedtatt av NTNUs Forvaltningsutvalg for
ingeniørutdanningen (FUI) 24.08.2023. Gjelder for
studenter tatt opp fra studieåret 2023/2024 jf
ephorte2017/4527-184.

1 Formål

Formålet med «håndbok for bacheloroppgaven ved ingeniørutdanningen NTNU» er å kvalitetssikre gjennomføringen av bacheloroppgavene ved rammeplanstyrte ingeniørutdanninger på NTNU, og setter konkrete krav til prosess og innhold. Rammeverket for ingeniørutdanningen er forskrift til rammeplan¹ og Nasjonale Retningslinjer for ingeniørutdanningen². *Håndbokens bestemmelser gjelder for studenter tatt opp fra og med studieåret 2023/2024.*

Håndboka utfyller formelle bestemmelser nedfelt i studieplaner og emnebeskrivelse for bacheloroppgaven (se vedlegg), og vil ved eventuelle motstridende bestemmelser vike for disse.

Bacheloroppgaven er den avsluttende delen av ingeniørutdanningen, og skal ses i et helhetsperspektiv. Den gjelder for hele gjennomføringen av prosjektarbeidet, fra forberedelsene til bacheloroppgaven er innlevert, og kan benyttes som informasjon til berørte bedrifter/ oppdragsstiller.

Omfanget av bacheloroppgaven er 22,5 studiepoeng. Dette tilsvarer 3/4 fulltidsbelastning gjennom et semester, dvs. 600-650 arbeidstimer for hver student jf. Studietilsynsforskriften §2-2(3)³, ECTS Users Guide 2015⁴ og kapittel 4.1.6 i NTNUs Studieplanveilederen⁵. Bacheloroppgaven skal normalt løses i grupper med 3 til 4 studenter per gruppe. Individuelle oppgaver godtas vanligvis ikke, ved særskilte omstendigheter kan søknad rettes til emneansvarlig. Emneansvarlig kan i samarbeid med intern veileder styre sammensetningen av prosjektgruppene. Prosjektgruppen kan bestå av studenter fra ulike ingeniørfag, campus, studieretninger og studieprogram.

Bacheloroppgaven baseres enten på problemstilling foreslått av næringslivet / offentlig sektor og / eller fra fagmiljøets forskningsfelt. Læringsutbyttebeskrivelsene som fremgår av tabellen, er førende for læringsutbyttebeskrivelsene i emnebeskrivelsen for det enkelte bacheloroppgaveemnet. Enkelte studieprogram kan ha tilleggspunkt som skal fremgå av emnebeskrivelsen.

Kunnskap	Ferdigheter	Generell kompetanse
Kandidaten <ul style="list-style-type: none"> har inngående kunnskap om et valgt tema innen fagområdet har kunnskap om forsknings- og utviklingsarbeid innenfor valgte tema	Kandidaten <ul style="list-style-type: none"> kan identifisere, formulere, analysere og løse et relevant ingeniørfaglig problem både selvstendig og som del av ett team kan anvende kunnskap og drøfte relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid for å løse teoretiske, tekniske og praktiske problemstillinger innenfor bacheloroppgavens tema, og begrunne sine valg	<ul style="list-style-type: none"> integre ervervede kunnskaper og ferdigheter og er i stand til å tilegne seg ny kunnskap i løsning av oppgavens problemstilling har innsikt i vitenskapelig redelighet og forståelse for etiske problemstillinger har innsikt i økonomiske og helse- miljø-, og samfunnmessige konsekvenser av produkter og løsninger innenfor sitt fagområde, og kan sette disse inn i et etisk livsløpsperspektiv

¹ <https://www.regjeringen.no/contentassets/389bf8229a3244f0bc1c7835f842ab60/ny-forskrift-om-rammeplan-for-ingeniørutdanning-fastsatt-18.05.18.pdf>

² https://www.uhr.no/f/p1/i599decec-7a89-457a-a318-23729fa98669/retningslinjene_med_ny_versjon_av_kapittel_9_og_vedlegg_6_desember_2014_139590.pdf

³ <https://lovdata.no/forskrift/2017-02-07-137/§2-2>

⁴ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/da7467e6-8450-11e5-b8b7-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-search>

⁵ https://i.ntnu.no/documents/portlet_file_entry/1305837853/Studieplanveilederen_juli2022.pdf/3f146a24-44ba-544b-3dcd-b092145642e7

	<ul style="list-style-type: none"> • behersker ingeniørfaglige metoder og arbeidsmåter, og evner å jobbe metodisk • kan planlegge, dokumentere, gjennomføre, formidle og lede det ingeniørfaglige arbeidet • kan reflektere over oppgavens bidrag til bærekraftige løsninger og potensialet til innovasjon, nyskapning og entreprenørskap 	<ul style="list-style-type: none"> • formidle faglig kunnskap til ulike målgrupper både skriftlig og muntlig, på norsk og engelsk, og bidra til å synliggjøre fagets betydning og konsekvenser • kjenner til den pågående digitaliseringen innen ingeniørfaget • evner å benytte kunnskaper og ferdigheter fra flere fagområder i studiet
--	--	--

2 Plan for gjennomføring

Det legges opp til felles gjennomføring av bacheloroppgaven for alle studenter ved rammplanstyrte ingeniørutdanninger. Det enkelte studieprogram og fakultet kan legge opp ytterligere rutiner innenfor datorammene oppgitt i tabellen under.

Alle prosessene skjer på gjeldende læringsplattform ved NTNU. Dette legger til rette for oppgaver på tvers av campus og for likeverdig behandling av nettstudenter og studenter på utveksling i 5.semester.

Prosjektsteg	Dato
Oppmeldingsfrist / Undervisningsmelding	15.sep
Forslag til oppgave utlyses	15.okt
Studenter leverer forslag til egne oppgaver	1.nov
Godkjenning av studentenes oppgaveforslag	Fortløpende, senest 15.nov
Studenter velger oppgave	Senest 30.nov
Oppgavene fordeles. Veileder tildeles.	Senest semesterstart i siste semester
Vurderingsmelding	1.feb.
Inngåelse av 3-partsavtale	Så snart som mulig etter semesterstart
Innlevering forprosjekt	Senest 15.feb
Innlevering bacheloroppgave (digitalt)	20.mai ⁶

Emnet Bacheloroppgaven opprettes som et to-semestersemne. Studentene blir undervisningsmeldt og har tilgang til emnerommet på læringsplattformen fra høstsemesteret.

⁶ NB! Hvis 20.5. faller på helge- eller helligdag er innlevering første virkedag etter. Dette gjelder også når det er digital innlevering.

Bestemmelser knyttet til dispensasjon fra gjeldende progresjonskrav, fremgår av kapittel 6. I særlige tilfeller kan studenter søke om utsatt frist for innlevering av bacheloroppgaven dersom forsinkelsen kan dokumenteres, se kapittel 7 Forsinket innlevering av bacheloroppgave.

2.1 Avtaler

Ved innmelding av oppgaveforslag skal ressursbruk tilknyttet oppgaven være avklart med vertsinstitutt. Det er emneansvarlig sin oppgave å avklare kostnader med instituttleder før oppgavene gjøres tilgjengelig for studentene. Dersom oppgaven går på tvers av flere institutter, skal de berørte instituttlederne avklare kostnadsfordeling seg imellom.

Det skal skrives 3-partsavtaler mellom NTNU, oppdragsgiver og studenter, også når NTNU er oppdragsgiver. Mal standard 3-partsavtale er tilgjengelig på læringsplattformen og Innsida⁷.

2.2 Rutiner for prosess for valg av oppgave

Emneansvarlig legger ut forslag til oppgaver i læringsplattformen. Her angis det problemstilling, fagområde, antall studenter per oppgave og eventuelt andre studieprogram oppgaven kan skrives sammen med.

Oppgaveutlysningene skal være tilgjengelig for alle studenter på 3. årskurs gjennom læringsplattformen, både de på utveksling, nettstudenter, og studenter på campus.

Forslag til bacheloroppgaver fra eksterne eller fra forskningsprosjekt i fagmiljøet vil anføre hvilke fagområder prosjektet egner seg best for. Emneansvarlig i samråd med fagmiljøet gjennomgår forslagene og setter opp forslag til tverrfaglige grupper.

2.3 Prosess for beskrivelse/foreslå egen oppgave

Det er anledning for den enkelte bachelorgruppe å foreslå problemstilling for bacheloroppgaven, fortrinnsvis gjennom egen kontakt med private og offentlige virksomheter. Forslaget skal være spesifikt fagrelevant og ha en innovativ problemstilling. Forslaget skal følge samme mal som for problemstillinger gitt fra studieprogrammet til alle studenter. Dette innebærer arbeidstittel, kort om hensikten med oppgaven, beskrivelse av oppgaveforslag, hvilket fagområde eller spesialisering problemstillingen tilhører, krav til infrastruktur som maskiner, laboratorium, programvare osv. Hvis det påløper utgifter, skal det presiseres hvordan dette finansieres. Det skal oppgis om oppgaven er offentlig tilgjengelig. Om ikke skal det beskrives hvorfor oppgavens innhold er sensitivt.

Forslag på egen oppgave leveres innen fastsatt frist til emneansvarlig pr. epost, alternativt på læringsplattformen for bacheloroppgaven. Eventuell godkjenning av studentenes forslag vil gjøres innen fastsatt frist. Det vil være kontakt mellom fagmiljøet (veileder) og forslagsstillere i forkant av en eventuell godkjenning.

2.4 Fordeling av oppgaver

Oppgavene fordeles fortløpende etter frist for valg. Studenter skal i størst mulig grad få tildelt oppgaven de har på førsteplass. Studentene må argumentere for hvorfor de ønsker oppgaven de setter på førsteplass. Det er ikke klagerett på fordelingen av oppgaver.

Studentene skal få beskjed om fordeling fortløpende og senest ved oppstart 6.semester. Ved fordeling blir også veileder annonsert for studentene.

---

⁷ <https://i.ntnu.no/bacheloroppgave>

2.5 Forprosjektet

Prosjektgruppen skal levere en forprosjektrapport for arbeidet. Rapporten skal inneholde mest mulig informasjon om prosjektet og om hvordan det skal gjennomføres. Dette innebærer blant annet (et anbefalt minimum):

- beskrivelse av prosjektet med problemstilling
- organisering, mål og rammer (som økonomiske rammer), i prosjektet
- plan for gjennomføring, oppfølging og kvalitetssikring av prosjektet
- risikovurdering
- mulige samfunnseffekter av arbeidet

Før gruppa kan starte på hoveddelen av prosjektet, skal forprosjektet være godkjent av veileder. Se vedlegg som gir retningslinjer for forprosjekt. Det enkelte prosjekt kan medføre ytterligere krav til studentene. Det enkelte fagområde kan være førende for at det legges til annen informasjon enn den listet over.

2.6 Rapporten

Innlevering av rapport skjer elektronisk via den digitale eksamensprogramvaren. Rapporten leveres ikke på papir. Se lenke for formatkrav⁸.

Produkt som utvikles skal leveres til veileder eller annen kontaktperson etter nærmere avtale.

2.7 Innlevering av arbeidskrav

Arbeidskrav er beskrevet i kapittel 4, og skal leveres i den digitale læringsplattformen.

3 Veiledning

Hver gruppe tildeles veileder når prosjektene fordeles. I oppstarten skal følgende avtales *mellom studentgruppa og veileder*

- hvor ofte det skal være møter/veiledning
- hva som er studentens ansvar, hva som er veileders ansvar
- hvordan veiledningstimene organiseres (alle møter må ha agenda, referat og oppfølging).

Rammen for studentenes møter/veiledning med veileder skal være minimum 16 timer for gjennomføring av bacheloroppgaven. Faglige årsaker kan føre til økte rammer. Veilederens tid til gjennomlesing og karaktersetting mm kommer utenom dette.

Hvis prosjektgrupper settes sammen på tvers av studiested skjer veiledning gjennom digitale møteverktøy.

4 Obligatoriske arbeidskrav

- Godkjent forprosjektplan
- Dokumentasjon av arbeidsprosessen skal inkludere statusrapporter, møteinnkallinger, møterefater og timelister.
- Innlevering av 3-partsavtale
- Muntlig presentasjon av bacheloroppgaven
- I tillegg en muntlig presentasjon på norsk eller engelsk underveis i prosessen
- Utarbeidelse av poster (plakat) på engelsk underveis eller avslutningsvis i prosessen

---

⁸ Se også <https://innsida.ntnu.no/bacheloroppgave>

- Sammendrag på engelsk, alternativt på norsk dersom bacheloroppgaven er skrevet på engelsk (krav jf. studieforskriften)

5 Vurderingsform

Karakterskala A - F. Vurderingsformen skal i størst mulig grad reflektere den kompetansen studentene har tilegnet seg, med tydelig sammenheng mellom læringsutbytte og den vurdering som er gjort ved NTNU. Vurderingsformen er basert på skriftlig rapport og et eventuelt produkt som vurderes samlet, se vedlegg 4 - Enkelte forslag til sensur.

6. Dispensasjon for progresjonskrav

For å starte på bacheloroppgaven i ingeniørfag må studenten ha bestått minimum 112,5 studiepoeng av 120 studieplanfestede studiepoeng fra de to første årene ved ingeniørutdanningen. I tillegg må alle obligatoriske emner og kurs som inngår i utdanningsplanen, men som ikke er studiepoenggivende, være godkjent for å starte bacheloroppgaven.

Studieprogramledelse ved det enkelte program kan etter søknad gi dispensasjon ned til minimum 105 studiepoeng. Dette gjøres ut fra en individuell vurdering av hvordan manglende beståtte emner vil påvirke studentens arbeid med bacheloroppgaven. Frister for å søke om dispensasjon fastsettes av fakultetene som eier studieprogrammet og bør ikke være senere enn 1.november for normal studieprogresjon.

Dette innebærer at ved vurdering av dispensasjon, så er det studentens studiepoengproduksjon etter de to første studieårene (inkludert resultater fra utsatt eksamen i august) som skal vurderes. Eventuelle fremtidig studiepoengproduksjon i 5. semester skal ikke være en del av vurderingen ved søknad om dispensasjon fra å starte på bacheloroppgaven. Dette da resultatene fra eksamen i 5. semester først er klare i januar/februar, altså etter at studentene har påbegynt bacheloroppgaven. Se vedlegg 5A til 5C om søknad om dispensasjon fra progresjonskrav.

7. Forsinket innlevering av bacheloroppgave

Studenter som blir forsinket med bacheloroppgaven, kan søke fakultetet om utsatt innleveringsfrist av bacheloroppgaven *i inntil 6 uker*, dersom forsinkelsen kan dokumenteres og forsinkelsen skyldes ett av følgende forhold:

- sykdom eller andre tvingende grunner som gir forsinkelse i arbeidet
- bacheloroppgave utføres i utlandet. Unntaket gjelder ikke om dette er studentens hjemland.

Se vedlegg 6 – Søknad om utsatt frist innlevering av bacheloroppgave (mal)

Vedlegg 1 Emnebeskrivelse

I Emnenavn

[Emnekode] Bacheloroppgave ingeniørfag

II Studiepoeng

22,5 studiepoeng

III Læringsutbytte

Kunnskap - Kandidaten

- har inngående kunnskap om et utvalgt tema innen fagområdet
- har kunnskap om forsknings- og utviklingsarbeid innenfor temaet

Ferdigheter – Kandidaten

- kan identifisere, formulere, analysere og løse et relevant ingeniørfaglig problem både selvstendig og som del av ett team
- kan anvende kunnskap og drøfte relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid for å løse teoretiske, tekniske og praktiske problemstillinger innenfor bacheloroppgavens tema, og begrunne sine valg
- behersker ingeniørfaglige metoder og arbeidsmåter, og evner å jobbe metodisk
- kan planlegge, dokumentere, gjennomføre, formidle og lede det ingeniørfaglige arbeidet
- kan reflektere over oppgavens bidrag til bærekraftige løsninger og potensialet til innovasjon, nyskaping og entreprenørskap

Generell kompetanse - Kandidaten

- integrerer ervervede kunnskaper og ferdigheter og er i stand til å tilegne seg ny kunnskap i løsning av oppgavens problemstilling
- har innsikt i vitenskapelig redelighet og forståelse for etiske problemstillinger
- har innsikt i økonomiske og helse- miljø-, og samfunnsmessige konsekvenser av produkter og løsninger innenfor sitt fagområde, og kan sette disse inn i et etisk livsløpsperspektiv
- formidle faglig kunnskap til ulike målgrupper både skriftlig og muntlig, på norsk og engelsk, og bidra til å synliggjøre fagets betydning og konsekvenser
- kjenner til den pågående digitaliseringen innen ingeniørfaget
- evner å benytte kunnskaper og ferdigheter fra flere fagområder i studiet

IV Nivå

Nivå 1

V Undervisningssemester

Vårsemesteret

VI Undervisningsspråk

Norsk og / eller engelsk

VII Forkunnskapskrav, adgangsbegrensning og studierettskrav

Avlagt 112,5 studiepoeng fra første og andre år i ingeniørutdanningen, se nærmere i Utfyllende regler⁹

VIII Anbefalt forkunnskap

150 studiepoeng i ingeniørutdanningen

IX Faginnhold

[fylles ut av studieprogramleder]

X Læringsformer

Gjennomføres i grupper på 2-3.

XI Obligatoriske aktiviteter

- Godkjent forprosjektplan
- Dokumentasjon av arbeidsprosessen skal inkludere statusrapporter, møteinnkallinger, møtoreferater og timelister.
- Innlevering av 3-partsavtale
- Muntlig presentasjon av bacheloroppgaven
- I tillegg en muntlig presentasjon på norsk eller engelsk underveis i prosessen
- Utarbeidelse av poster (plakat) på engelsk underveis eller avslutningsvis i prosessen
- Sammendrag på engelsk, alternativt på norsk dersom bacheloroppgaven er skrevet på engelsk (krav jf studieforskriften)

XII Vurderingsform og karakterskala

Bacheloroppgaven og eventuelt produkt vurderes som helhet.

Det brukes gruppevis karakter på skala A – F.

XIII Studiepoengreduksjon

Tidligere bacheloroppgaver innenfor tilsvarende ingeniørstudium

XIV Emneansvarlig

XV Ansvarlig enhet

Institutt hvor studentene er registrert i studieprogrammet

XVI Andre relevante opplysninger

Se Håndbok for bacheloroppgaven ved ingeniørutdanningen NTNU for andre relevante opplysninger

---

⁹

<https://i.ntnu.no/documents/1305837853/1306916285/Utfyllende+regler+rektorvedtaket+tre%C3%A5rig+ingeni%C3%B8r.pdf/8f042346-591c-ef36-ba04-d6d0f0ff8fb8?t=1678113395710>

Vedlegg 2 Forprosjektet

Tittel (norsk og engelsk):	Prosjektnummer:
Forfattere:	Dato:
	Gradering: Åpen / Lukket
Studium:	
Studieretning:	
Veileder internt:	
Oppdragsgiver:	
Oppdragsgivers kontaktperson:	
Sammendrag (norsk og engelsk):	
Stikkord:	Keywords:

Vedlegg 3 Innholdsfortegnelse forprosjekt:

1. Mål og rammer

- 1.1. Orientering. Hvorfor denne oppgaven. Hvordan fikk du tak i den
- 1.2. Problemdefinering / prosjektbeskrivelse og resultatmål
- 1.3 Effektmål. Hva er målet for deg / gruppa
- 1.4 Rammer. Behov for penger, utstyr og tid. Spesialbehov materialer og rom.

2. Organisering

Hvilke aktører er med

3. Gjennomføring

3.1. Hovedaktiviteter. Opplisting av hovedaktiviteter

Hva gjøres, hvem gjør det, hvorfor gjøres det, hvordan gjøres det. Når gjøres det, nødvendige forutsetninger før det kan gjøres, dokumentasjon / resultat av det som ble gjort

3.2. Milepæler. Opplisting av kritiske datoer.

4. Oppfølging og kvalitetssikring

4.1 Kvalitetssikring. Hvordan sikre kvaliteten på alle arbeidene

4.2 Rapportering. Til hvem og hvor ofte

5. Risikovurdering

6. Vedlegg

6.1 Tidsplan

6.2 Adresseliste (navn, firma, tlf., epost, adresse)

6.3 Avtaledokument

- 3-partsavtale (jf. punkt 2.1)
- Veiledningsavtale (jf. punkt 3)

Vedlegg 4 Enkelte forslag til sensur

Universitets- og høgskolerådets Nasjonale Retningslinjer for ingeniørutdanning gir i kapittel 4.4¹⁰ (ss.46-49) et godt bidrag til vurderingen av studentens prestasjon. Et utdrag:

1. Generelt inntrykk

Helhetsinntrykk: Helhetsinntrykket av arbeidet.

Selvstendighet: I hvilken grad har kandidaten selv generert viktige elementer/problemstillinger/idéer i oppgaven? Kan kandidaten på selvstendig grunnlag finne fram til og benytte relevant litteratur og metoder, og gjennomføre et selvstendig forsknings- eller utviklingsprosjekt under veiledning? Viser det personlig initiativ? Hvilke typer hjelp og veiledning har kandidaten mottatt i ulike faser av arbeidet? Har kandidaten vist evne til å dra nytte av forskningsmiljøets fagkompetanse i eget arbeid?

Nivå: Vurdering av de enkelte kriterier gjøres i henhold til graden bachelor i ingeniørfag.

Tid: Det er en forutsetning for vurdering av arbeidet at det er levert innenfor normert tid.

2. Ingeniørfaglig innsikt

I hvilken grad er det ingeniørfaglige grunnlaget godt beskrevet? Er arbeidet satt inn i et helhetlig systemperspektiv og viser for eksempel livsløps-, miljømessig, helsemessig, samfunnsmessig, økonomisk, etisk perspektiv? I hvilken grad kan kandidaten(e) oppdatere sin kunnskap innenfor fagfeltet, både gjennom informasjonsinnhenting og kontakt med fagmiljøer og praksis?

3. Teoretisk innsikt

I hvilken grad dokumenterer arbeidet god teoretisk oversikt, fordypning i eget ingeniørfag samt kunnskap om relevant forskning og utvikling, metoder og arbeidsmåter?

4. Gjennomføring

Målbeskrivelse: I hvilken grad er problemstillingen med bakgrunn og mål presentert på en klar og forståelig måte?

Ferdighetsnivå: I hvilken grad dokumenterer arbeidet evne til å planlegge og gjennomføre et ingeniørfaglig arbeide (prosjekter, arbeidsoppgaver, forsøk og eksperimenter)? I hvilken grad dokumenteres evne til å framskaffe, vurdere, bruke og henvise til informasjon og fagstoff og framstille dette slik at det belyser en problemstilling?

5. Resultat

Resultatet: I hvilken grad bygger arbeidet på tidligere forsknings- og utviklingsarbeid? Viser arbeidet kvalitet og kreativitet, og bidrar det til nytenkning, innovasjon eller realisering av bærekraftige og samfunnsnyttige produkter, systemer og/eller løsninger?

Analyse og diskusjon: I hvilken grad er analyse og diskusjon faglig fundert og begrunnet og tydelig koblet til problemstillingen? I hvilken grad er evalueringen av resultatene bygget på en metodisk tilnærming?

Refleksjon: I hvilken grad gis en rimelig vurdering av betydningen av resultatene? Forholder kandidaten seg kritisk til ulike informasjonskilder? Er usikkerhetsmomenter, som metodefeil, målefeil og annet vurdert og diskutert? Er relevante fag-, yrkes-, samfunns- og forskningsetiske problemstillinger analysert?

Eget bidrag/måloppnåelse: I hvilken grad evner kandidaten(e) klart å skille eget bidrag fra andres (kilder og tydelige referanser)? I hvilken grad gir rapportens konklusjon en god fremstilling av i hvilken grad målene er nådd? Foreligger et fornuftig og begrunnet forslag til videre arbeid eller spredning, implementering eller bruk av resultatene?

6. Fremstilling

Struktur: Har det skriftlige arbeidet en strukturert og logisk oppbygning? Er arbeidet generelt oversiktlig? Er det benyttet en enhetlig stil for referanser, figurer og tabeller?

Form og formidling: I hvilken grad kommuniseres problemstilling og resultater med nødvendig faglig og språklig presisjon? I hvilken grad er rapporten godt lesbar med god språklig kvalitet? Hvilken kvalitet har figurer og tabeller? Hvilken kvalitet har evt. produkt? Hvilken kvalitet har evt. muntlig presentasjon?

---

¹⁰ https://i.ntnu.no/documents/portlet_file_entry/1305837853/UHR+nasjonale+retn+2018.pdf/f63061d8-91bb-1ed7-4158-865aa498e2f5

Vedlegg 5a Informasjon til studenter - søknad om dispensasjon fra progresjonskrav

Progresjonskravet skal i sin helhet beskrives i studieplanene.		
Studiestart 1. studieår	Studentene informeres muntlig om progresjonskrav for å starte på bacheloroppgave	
Studiestart 2. studieår	Studentene informeres muntlig og skriftlig om progresjonskrav for å starte på bacheloroppgave	Kan implementeres i sommerbrev eller tilsvarende
Studiestart 3. studieår	Studentene informeres muntlig og skriftlig om progresjonskrav for å starte på bacheloroppgave. Studentene informeres videre om søknadsfrister og saksgang.	Kan implementeres i sommerbrev eller tilsvarende

Saksgang/arbeidsflyt

Når	Hva	Hvem
Etter resultat av utsatt eksamen i august.	Gå gjennom studieplanene til 3. års studentene for å se om det er studenter som ikke oppfyller progresjonskravet for å starte på bacheloroppgaven.	Studieveileder
September	Varsle studenter som ikke oppfyller progresjonskravet og informere om muligheten for å søke om dispensasjon.	Studieveileder
Oktober	Behandle søknader om dispensasjon.	I samarbeid med studieprogramleder
Oktober	Sende svar på søknader om dispensasjon.	Husk å sette inn informasjon om klagemuligheter.

Studenter kan søke om dispensasjon fra progresjonskrav i studiet, slik de er beskrevet i Håndbok for bacheloroppgaven, punkt 6:

- Søknadsfrist for å søke om dispensasjon fra progresjonskravet er 1.10.
- Søknader behandles av studieveileder på program.
- Saksbehandling skal være avsluttet 1.11.
- Søknad skal sendes til instituttets e-post adresse slik at søknaden kommer i ePhorte.

Vedlegg 5b Mal innvilgelse søknad om dispensasjon fra progresjonskrav

Vi viser til søknad om dispensasjon fra progresjonskravet for å starte på bacheloroppgaven.

Progresjonskravet for å starte på bacheloroppgaven er følgende:

For å starte på bacheloroppgaven i ingeniørfag må studenten ha bestått minimum 112,5 studiepoeng av 120 studieplanfestede studiepoeng fra de to første årene ved ingeniørutdanningen. I tillegg må alle obligatoriske emner og kurs som inngår i utdanningsplanen, men som ikke er studiepoenggivende, være godkjent for å starte bacheloroppgaven.

Studieprogramledelse ved det enkelte program kan etter søknad gi dispensasjon ned til minimum 105 studiepoeng. Dette gjøres ut fra en individuell vurdering av hvordan manglende beståtte emner vil påvirke studentens arbeid med bacheloroppgaven. Frister for å søke om dispensasjon fastsettes av fakultetene som eier studieprogrammet og bør ikke være senere enn 1.november for normal studieprogresjon.

Søknaden er innvilget.

Med vennlig hilsen

Vedlegg 5c Mal avslag på søknad om dispensasjon fra progresjonskrav

Vi viser til søknad om dispensasjon fra progresjonskravet for å starte på bacheloroppgaven.

Progresjonskravet for å starte på bacheloroppgaven er følgende:

For å starte på bacheloroppgaven i ingeniørfag må studenten ha bestått minimum 112,5 studiepoeng av 120 studieplanfestede studiepoeng fra de to første årene ved ingeniørutdanningen. I tillegg må alle obligatoriske emner og kurs som inngår i utdanningsplanen, men som ikke er studiepoenggivende, være godkjent for å starte bacheloroppgaven.

Studieprogramledelse ved det enkelte program kan etter søknad gi dispensasjon ned til minimum 105 studiepoeng. Dette gjøres ut fra en individuell vurdering av hvordan manglende beståtte emner vil påvirke studentens arbeid med bacheloroppgaven. Frister for å søke om dispensasjon fastsettes av fakultetene som eier studieprogrammet og bør ikke være senere enn 1.november for normal studieprogresjon.

Søknaden er avslått. Begrunnelsen for avslaget [**Begrunnelse oppgis**]. Eksempel begrunnelse: *Manglende beståtte emner er av en slik art at det vil påvirke studentens arbeid med bacheloroppgaven.*

I henhold til Forvaltningslovens §28 har du anledning til å klage på dette vedtaket. Klagefristen er tre uker, og klagen skal fremsettes for Fakultet for ....., **NTNU, 7491 Trondheim** (Tilpasses det enkelte institutt i Gjøvik og Ålesund).

Det vises for øvrig til Forvaltningslovens §29 (klagefrist) og §32 (klagens adressat, form og innhold).

Med vennlig hilsen

6 Søknad om utsatt frist innlevering av bacheloroppgave

- Begrunnet søknad må sendes til fakultet.
- Ved utsettelse grunnet oppgavens art *f.eks. dataproblemer, forsinkelser som oppstår ved samarbeid med en bedrift*, skal det vedlegges en uttalelse fra veileder.
- Ved sykdom må legeattest legges ved.

Informasjon om student	
Navn:	Studentnummer.:
E-postadresse:	
Studieprogram og studieretning:	
Søker om utsettelse fra dato:	Utsettelse til dato:
Veileder:	

Grunnlag for utsettelse:

Uttalelsen og underskrift fra veileder hvis arbeidet er forsinket grunnet oppgavens art (trenger ikke å fylles ut dersom søknaden gjelder sykdom og har dokumentasjon på dette):
Underskrift og dato (veileder):

Sted og dato

Underskrift (student)